

הערל פרק שמיני יבמות

עו.

עין משפט גזר מצוה

פא א טושיע י"ד סימן
רמב"ם סעיף לו
בג"מ:
פב ב גי' מ"י פ"ט מ"ה
אסורי ביאה הלכה י'
טושיע א"ע סימן ד'
סעיף ו':

הגהות מהר"ב הגשבורג

א גמ' מלמד שהיה
רחמנא יושב בחוקי של
דוד. י"ב ע"י בעשרה
מאמרות תאמר אם כל מי
חלק ב' ס' י"ד דף מו
ע"ב ובפירושו די יהודה
ס':

תוספות ישנים

א ע"י ל' דעמא דר'
יהודה דלא דרשין ולא
מנרית תמוס דכתיב גבי
מנרית גנים אשר ילדו
המנוב תלזו צלילה א"כ
ג"ל קרא דנקבות אסורות
ובן אמרין לקמן (עו):
הער השוה שבהן שאין
כבוד קהל וא"ת כיון דס"ד
גמור

השמש שהיון הוה גמור
אמאי מכשיב ר' יוסי בת גר
וגזירת לכהוה שהרי כמו
כן אין כבוד קהל שצ"ח
משה פסול. דמאי
עמא פסול לה ר' יהודה
בפרק עשרה יוסין ולא
פרישין הסם ענה אלף מה
לכז השוה שבהן שיש בהם
זר עברה ועדין לא

מסקינן דרשין עד לקמן.
י"ל דלא כשיב רבי יוסי גר
וגזירת א"ת כבוד קהל כיון
דלית בהו זר פגם כמו
במלמא ל"ג שפלתו
בעברה וחלל יצירתו
בעברה ועמוני אסור
בקהל: מה ללמד שהוה
שבהן שן יש בהם זר
עברה. וא"ת ולמא מנרית
רשון שמשא מנרית
לחשונה יומת שאין בהם זר
עברה שהרי לא ביחאם ולא
יציסו יחי בעברה וא"ת
תה פסולה אף לקהל אף
באר צ"ח ר' עמוני שפלתו
תמו לכל הפחות לכהוה ולא
דחי נמי אמרין בפרק
עשרה יוסין. י"ל דלא
שחינו ליה הכא זר שהוה
משו שאין שון מחלל
פסולה תמו לכהוה ולא
לקהל ומנרית פסולה תמו

אף לקהל ואלין גרסא.
ובאה ג"ס ר"י יומת סבר
כרש"ב דלמא לעיל (פג).
גרי עמוני אין פוסל אשה
בציאתו וי"ל א"כ א"ת למפיק
מה להזר שהוה שבהן שן
פוסלין אשה בציאתו תאמר
ר' יוחנן מדינא דחלל ומנרית
מדומדמסי ר' יוחנן בת גר
עמוני ולא קפסול לה מתי
דינא על כרחיך גרי לזו
לומר דכבר כרש"ב דלעיל
דאי לאו הכי הוה פסול לה
ר' יוחנן דקאמר הכא וכו' כר'
יוסי ר"ל אי סבר כר' יוסי
בבת גר וגזירת כשרה
בשפלתו דבת עמוני כשרה
דמאיכא נובל לפסולה א'
מ"ג בלמנא וכו' אבל
כרבי יוסי ממש לא סבר
דאי ר' יוסי פליג לעיל
ס"ל כרש"ב: דפרישית:

אם קודם מעשה אמרה שומעין לו. אר"ת דהיינו דוקא היכא
לדוא עמנו נוגע בדבר כגון ימרא שיהי לר"ך לאותה
הוראה שהרי בת ישי נשא כדכתיב אשר זא אל אביגיל בת נחש
ואמרינן בפ"ק דצנא בתרא (דף י"ד. וס) בת מי שמת בעמיו של
נחש וכן בפרק נושאין על האנוסה:

(לקמן דף טז. וס) ג"כ גר שהעיד על
אשתו ושבעה בניו וצ"פ עשרה יוסין
(קדושין דף ע:.) ג"כ עובדא דרבי יהודה
בכל דוכתא דמייתי לה היו הן לריבין
לאותה הוראה אבל אם אין לריבין
לאותה הוראה שומעין לו א"ע"פ שלא
אמרה עד שעת מעשה:

בתנאי עמוני ולא עמונית.
וא"ת לר' יהודה תקשי

ליה מנרית ולא מנרית ואמר ר"י דגבי
עמוני ומואבי היה לו לקצר ולכתוב
עמוני ומואב הלכך מדכתיב עמוני
ומואבי אית לן למדע דלמעט עמונית
ומואבית קאמי אבל מנרית אם היה
כותב מנרית היה מאריך יותר והא
דכתיב אדומי ולא כתיב אדום אגב
מנרית כתיב אדומי א: **הבא בתבי**
מצאתי דוד. אע"פ שזר עמנו
אמרה צרות הקודש אמרו:

מביתן גדוד באלמנה מה רבי
בו. תימא דמייית לרבי
יוסי האי דינא דכ"ג בלמנא וחלל

דאפילו לרבי יהודה לית ליה האי דינא
משום דאיכא למיפך כדפריך הכא
מה להזר שהוה שבהן שן יש בהן זר
עברה כדלמא בפרק בתרא דקדושין
(דף עט. וס) והוה ליה לאתויי דינא
דלחין מנייה ר' יהודה דבת גר זכר
כדת חלל זכר מחלל ומנרית ראשון
כדלמא הסם ומיהו לענין שאר צנות
גריס איכא למימר לית ליה לרבי יוסי
דינא דר' יהודה דלא חשיב ליה זר
השוה שאינו כבוד קהל כיון דגר ראו

לקהל וכן פירש בקונטרס הסם
ארבי אלעזר זן יעקב דפליג ארבי
יהודה אבל הכא גר עמוני דחשיב
הוא זר שהוה כדלמא הכא כיון דלחין
לכז לצא כקהל קשה למאי לא נזון
לר' יוסי מחלל ומנרית ראשון שפלתו
בת עמוני שמשא עמונית לכהן א"ע"ג
שראיהו לצא כקהל וי"ל דקסבר ר'
יוסי כיון דבת מנרית ראשון אינה
ראיה לצא כקהל אין לעשות זר
השוה מפסול כהונה ופסול קהל ללמוד

מהא בעלמא לפסול כהונה ואין
להקשות דילנף שפולס גר בציאתו
מחלל ומנרית ראשון דהשמש יש לעשות
זר שהוה כיון שאין אנו באין לעשות
זר שהוה ממנה ממה שצנזוהיהן
פסולין זו לקהל זו לכהונה אלא ממה
שאינו כבוד קהל דגר חשבו כבוד
קהל לרצון כדפרישית ועוד דמה
לנך שכן זרעו פסול תאמר גבר
שעתו כהן אבל קשה דמחזיר

גרושמו ויבמה לשוק ילנף שיפלו בציאתו מחלל ומנרית ראשון וי"ל כמו שפירשו בספ"ק (דף טו. וס) ד"ה מה) לרבינן לא ילפינן מאיסור
כהונה לעשותה חללה דלחין חללה אלא מאיסורי כהונה ואפילו בהזר שהוה מעלמא ומפסול כהונה ורבי יהודה ודאי ילנף בניה הזר
אפילו לפסול בציאתו כדלמא בקדושין (דף עט. וס): **רבי יוחנן אמר בשרה.** תימא לר"י היכי ילפינן לעיל בהחולן (דף מה).
מק"ו דלמנא דעובד כוכבים ועזר הבא על בת ישראל הולד פגום הא איכא למימר לרבי יוחנן בת גר עמוני שמשא בת ישראל יוכיח
שאיסורי שוה בכל כשרה ולרצון שמעון זן גמליאל דקאמר בפרק אלמנא (לעיל דף טז. וס). דגר עמוני אינו פוסל בציאתו א"ת
שפיר אבל לת"ק ורבי יוסי קשיא ומיהו ממנרית שני אין להקשות תוביח דמה למנרית שכן עשה: **ריישא רביש אמר פסולה.** הקשה
הר' משה כהן דלעיל (ס) משמע דלכולי עלמא בת עמוני ומנרית שני כשרה לכהונה דלמא מנאי איכא זין גמא קמא לר' יוסי א"ר
יוחנן מנרית שני איכא בינייהו כ' לפסוקי מנרית שני דלחין זרעו פסול כמו כהן גדול בלמנא וגבי גר עמוני קאמר דלחין כל זרעו
פסול אלמא בתו כשרה לכהונה ואמר ר"י לפסוקי דהתם ר' יוחנן קאמר ליה דלמא הכא כשרה אבל ריש לקיש דפוסל הכא יאמר
דמא קמא דפסיל הסם היינו משום דזרעו פסול ולא יפרש מילמיה דמ"ק כמו שפירש ר' יוחנן מה כהן גדול שציאתו בעצירה כו' דא"כ
הוה משמע דמודה לר' יוסי דמנרית שני אין זרעו פסול אלא לתנא קמא נמי הוה נקט במילמיה מה כהן גדול בלמנא שזרעו פסול כו'
דכזירא ליה דבת גר עמוני ומנרית שני זרעו פסול ור' יוסי דקאמר כל זרעו פסול כו' וממעט מנרית שני אליבא דנפשיה נקיט האי לינשא:
מנרית

אם קודם מעשה. שבת הוראה לידו אמרה ושנאה למלמדיו צנית
המדרש בשם רבו שומעין לו בשעת הוראה ואם לאו אין שומעין לו
שמשא מחמת מעשה הבא לידו אמרה: דהא שמואל וצית דינו קיים.
ומילתא דעבדא לגלויי הוא ולא משקר בה: הנה צאה. דלחין דרך
אשה לצאת מציתה: כפנאי. דאיכא
דנפקא ליה מעמוני ואיכא דנפקא
ליה מעל דבר: מוסרות. הן לרעות
שוקרין זנה העול: פחתו. שהתרת
את הנקבות: נעמה. אמו של
רחבעם ומננה יאלו מלכי בית דוד:
נפלאוסיך ומחשבותיך אלינו. עלי
ועל רחבעם זן בני חשבת לטובה
כשהתרת את הנקבות: אני אמרתי.
בשעה שנמשחתי עתה צאתי לגולה
ומקרוצו פסקו לי גדולה זו ולא
ידעתי שמיני אצרכה נכתבה עלי
במגילת ספר: נס גר עמוני. קח
סלקא דעתך עמוני שנתגירה אשתו
עמו והותה ולדתה בקדושה: בת
חלל פסולה לכהונה צ' עשרה יוסין
ופלוגמא דרבי יהודה ור' יוסי בפרק
עשרה יוסין: מנא ליה. מנא תימי
לן האי דמשום דלחין ראו לצא כקהל
בתו פסולה יותר משאר גריס הויל
ונקבותיהן מותרות: מנא גדול
בלמנא. דהויל ואינו ראו צה
צתו חללה פסולה לכהונה: מה לר"ג
שכן ביאשו בעצירה. תאמר בעמוני
שמשא עמונית שאין ביאשו בעצירה:
חלל זכר יוכיח. שמונת צנת ישראל
ואין ביאשו צה בעצירה וצמו פסולה
לכהונה: מה לחלל שכן יצירתו בעצירה.
בציאת אציו ואמו בעצירה תאמר
בעמוני שאין יצירתו בעצירה: כ"ג
יוכיח. שאין יצירתו בעצירה וצמו
מחלמנה פסולה: הנה השוה שבהן
שאין כבוד קהל. אין כשאר רוב
ישראל שהרי יש כבודו זר פגום כהן
גדול ביאשו בעצירה חלל יצירתו
בעצירה עמוני אינו ראו לצא כקהל:
זר עברה. בת כהן גדול יצירתה
בעצירה צת חלל יצירת אציה בעצירה
תאמר בעמונית שאין עברה לא
ביצירתה ולא ביצירת אציה ופשיטא
שכשרה: אמר ליה אין. ולקמן ילנף
מעמוני: נס גר עמוני ומנרית שני.
שמשא צת ישראל וציאתו בעצירה:
דמני

דברי הימים א ב י'
1. ואת המשא שלם
אבישלם תחת יואב על
הקבא ועקשא בן איש
ושמו יתרא הישראלי
אשר בא אל אביגיל בת
נחש אחות צדוקה אם
יזאב. שמואל ב יז כה
1. ואביגיל לקחה את
עקשא ואבי עקשא יתר
הישמעאלי:
2. דברי הימים א ב י'
3. לא יבא עמוני ומואבי
בקהל: גם דור עשירי
לא יבא ואת בקהל י'
עד עולם: דברים נב ד'
4. כל בבורה בת מלך
בנימה ממשבעות וקב
לבשרה: תהלים מה י'
5. ויאמרו אליו אשר
שרה אשתך ויאמר הנה
באתי: בראשית יח ט'
6. על דבר אשר יח
קדמו אתכם בלחם
ובמים בדרך בצאתכם
ממצרים ואשר שבר
עליך את בלעם בן בעור
מפתור ארם נהרם
לקלקלך: דברים נב ה'
7. אנה י' כי אני עבדך
אני עבדך בן אמתך
פתחה למוסרי:
תהלים קטו טו
8. רבות עשית אתך י'
אלהי נפלאותיך
ומחשבותיך אלינו כ"ג
עך אלך אציה אציה
ואדבריה ועצמו מספר:
תהלים מו
9. אז אמרת הנה באתי
במגילת ספר כרובי בלתי
תהלים מ ח'
10. ובמה השחר עלה
והאינו המולאבים בלתי
לאמר קום קח את
אשתך ואת שתי בנותיך
ודמצינא זן חתפה בן עזון
הערי: בראשית יט ט'
11. מצאתי יוד עבדי
בשמן קדשי משחתי:
תהלים כט ט

מנא ליה דילוף מב"ג באלמנה (מה לר"ג) ויכוח מה
חלל יוכיח מה לחלל שכן יצירתו בעבירה כ"ג ויכוח ויחזר הדין לא
ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שאינו ברוב
קהל ובתו פסולה אף כהן כראי זה הצד השוה שבהן שאינו ברוב
שבהן שכן יש בהן צד עבירה דלמא ודאי בעמוני שמשא בת
ישראל קאמרת יא"ע"ג דביאיתו בעבירה בתו כשרה א"ל אין דכי אתא
רבינן א"ר יוחנן יבת גר עמוני ובת מצרי שני רבי יוחנן אמר כשרה ור"ל
אמר פסולה ר"ל אמר פסולה דילוף לה מב"ג באלמנה ר' יוחנן אמר כשרה

הגהות הב"ח
(א) גם הכי מרגמי
(ב) שם דלמא עמוני
(ג) שמשא כ"ל ומיבת והאי
נממק:

מוסף רש"י
כל תלמידי חכמי שמורה
הלכה ובה. הלכה משנה
שלא שומעין מאמר
(בבבבות יח). אם אדם
מעשה אמרה. קודם
שנא מעשה לידו היה רגיל
לשמוע לתלמידיו (לקמן
נח) קודם שגא מעשה
ההלכה לידו (בבבבות
נח) אמרה להאי שמועה
לתלמידיו בשם רבו (קדושין
ע). שומעין לו. נאמן
לאומרה בשעת מעשה
(שם) ועשו מעשה
(בבבבות יח). ואם לאו
אין שומעין לו. אינו
נאמן להעיד בשם רבו,
שמשא מחמת מעשה הבא
לידו הוא אמר כן (קדושין
ע). הויל דרבי מרדכי
הוה שמשא שבעיל מעשה
שנא לידו אומרה (לקמן
נח). בת גר זכר. ואפילו
מישראלית. כבת חלל
זכר. ופסולה לכהונה. אבל
צנזוהה מותרת

הגהות מהר"ב
הגשבורג
א"ת כיון דס"ד גמור
השמש שהיון הוה גמור
אמאי מכשיב ר' יוסי בת גר
וגזירת לכהוה שהרי כמו
כן אין כבוד קהל שצ"ח
משה פסול. דמאי
עמא פסול לה ר' יהודה
בפרק עשרה יוסין ולא
פרישין הסם ענה אלף מה
לכז השוה שבהן שיש בהם
זר עברה ועדין לא

מסקינן דרשין עד לקמן.
י"ל דלא כשיב רבי יוסי גר
וגזירת א"ת כבוד קהל כיון
דלית בהו זר פגם כמו
במלמא ל"ג שפלתו
בעברה וחלל יצירתו
בעברה ועמוני אסור
בקהל: מה ללמד שהוה
שבהן שן יש בהם זר
עברה. וא"ת ולמא מנרית
רשון שמשא מנרית
לחשונה יומת שאין בהם זר
עברה שהרי לא ביחאם ולא
יציסו יחי בעברה וא"ת
תה פסולה אף לקהל אף
באר צ"ח ר' עמוני שפלתו
תמו לכל הפחות לכהוה ולא
דחי נמי אמרין בפרק
עשרה יוסין. י"ל דלא
שחינו ליה הכא זר שהוה
משו שאין שון מחלל
פסולה תמו לכהוה ולא
לקהל ומנרית פסולה תמו

אף לקהל ואלין גרסא.
ובאה ג"ס ר"י יומת סבר
כרש"ב דלמא לעיל (פג).
גרי עמוני אין פוסל אשה
בציאתו וי"ל א"כ א"ת למפיק
מה להזר שהוה שבהן שן
פוסלין אשה בציאתו תאמר
ר' יוחנן מדינא דחלל ומנרית
מדומדמסי ר' יוחנן בת גר
עמוני ולא קפסול לה מתי
דינא על כרחיך גרי לזו
לומר דכבר כרש"ב דלעיל
דאי לאו הכי הוה פסול לה
ר' יוחנן דקאמר הכא וכו' כר'
יוסי ר"ל אי סבר כר' יוסי
בבת גר וגזירת כשרה
בשפלתו דבת עמוני כשרה
דמאיכא נובל לפסולה א'
מ"ג בלמנא וכו' אבל
כרבי יוסי ממש לא סבר
דאי ר' יוסי פליג לעיל
ס"ל כרש"ב: דפרישית:

הגהות מהר"ב
הגשבורג
א"ת כיון דס"ד גמור
השמש שהיון הוה גמור
אמאי מכשיב ר' יוסי בת גר
וגזירת לכהוה שהרי כמו
כן אין כבוד קהל שצ"ח
משה פסול. דמאי
עמא פסול לה ר' יהודה
בפרק עשרה יוסין ולא
פרישין הסם ענה אלף מה
לכז השוה שבהן שיש בהם
זר עברה ועדין לא

מסקינן דרשין עד לקמן.
י"ל דלא כשיב רבי יוסי גר
וגזירת א"ת כבוד קהל כיון
דלית בהו זר פגם כמו
במלמא ל"ג שפלתו
בעברה וחלל יצירתו
בעברה ועמוני אסור
בקהל: מה ללמד שהוה
שבהן שן יש בהם זר
עברה. וא"ת ולמא מנרית
רשון שמשא מנרית
לחשונה יומת שאין בהם זר
עברה שהרי לא ביחאם ולא
יציסו יחי בעברה וא"ת
תה פסולה אף לקהל אף
באר צ"ח ר' עמוני שפלתו
תמו לכל הפחות לכהוה ולא
דחי נמי אמרין בפרק
עשרה יוסין. י"ל דלא
שחינו ליה הכא זר שהוה
משו שאין שון מחלל
פסולה תמו לכהוה ולא
לקהל ומנרית פסולה תמו

אף לקהל ואלין גרסא.
ובאה ג"ס ר"י יומת סבר
כרש"ב דלמא לעיל (פג).
גרי עמוני אין פוסל אשה
בציאתו וי"ל א"כ א"ת למפיק
מה להזר שהוה שבהן שן
פוסלין אשה בציאתו תאמר
ר' יוחנן מדינא דחלל ומנרית
מדומדמסי ר' יוחנן בת גר
עמוני ולא קפסול לה מתי
דינא על כרחיך גרי לזו
לומר דכבר כרש"ב דלעיל
דאי לאו הכי הוה פסול לה
ר' יוחנן דקאמר הכא וכו' כר'
יוסי ר"ל אי סבר כר' יוסי
בבת גר וגזירת כשרה
בשפלתו דבת עמוני כשרה
דמאיכא נובל לפסולה א'
מ"ג בלמנא וכו' אבל
כרבי יוסי ממש לא סבר
דאי ר' יוסי פליג לעיל
ס"ל כרש"ב: דפרישית:

הגהות מהר"ב
הגשבורג
א"ת כיון דס"ד גמור
השמש שהיון הוה גמור
אמאי מכשיב ר' יוסי בת גר
וגזירת לכהוה שהרי כמו
כן אין כבוד קהל שצ"ח
משה פסול. דמאי
עמא פסול לה ר' יהודה
בפרק עשרה יוסין ולא
פרישין הסם ענה אלף מה
לכז השוה שבהן שיש בהם
זר עברה ועדין לא

מסקינן דרשין עד לקמן.
י"ל דלא כשיב רבי יוסי גר
וגזירת א"ת כבוד קהל כיון
דלית בהו זר פגם כמו
במלמא ל"ג שפלתו
בעברה וחלל יצירתו
בעברה ועמוני אסור
בקהל: מה ללמד שהוה
שבהן שן יש בהם זר
עברה. וא"ת ולמא מנרית
רשון שמשא מנרית
לחשונה יומת שאין בהם זר
עברה שהרי לא ביחאם ולא
יציסו יחי בעברה וא"ת
תה פסולה אף לקהל אף
באר צ"ח ר' עמוני שפלתו
תמו לכל הפחות לכהוה ולא
דחי נמי אמרין בפרק
עשרה יוסין. י"ל דלא
שחינו ליה הכא זר שהוה
משו שאין שון מחלל
פסולה תמו לכהוה ולא
לקהל ומנרית פסולה תמו